

Besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'St.- Jozefsinstituut' in Geraardsbergen

DE VLAAMSE REGERING,

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2018 houdende nadere regels voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.3.1.1, §1, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gewijzigd bij het besluit van 25 november 2022.

Vormvereisten

Volgende vormvereisten zijn voldaan:

- Op 24 mei 2018 heeft de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) advies gevraagd over het voornemen tot voorlopige aanduiding van het gebied als watergevoelig openruimtegebied.
- Het advies van het college van burgemeester en schepenen van Geraardsbergen werd gegeven op 25 juni 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. De kennisgeving voor het plan-MER werd door de Dienst Mer volledig verklaard op 9 juli 2018. De terinzagelegging vond plaats van 30 juli 2018 tot en met 30 augustus 2018. De richtlijnenvergadering vond plaats op 10 september 2018. De richtlijnen voor voorliggend MER werden door het kenniscentrum MER van het Departement Omgeving betekend op 25 oktober 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de watertoets, die deel uitmaakt van de milieubeoordeling.

- Het planvoornemen is onderworpen aan een verscherpte natuurtoets die deel uitmaakt van de milieubeoordeling. Voor het planvoornemen is geen passende beoordeling vereist.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de Ruimtelijke Veiligheidstoets (RVR). Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft in haar standpunt van 27 juli 2023 aangegeven dat het opstellen van een RVR niet vereist is.
- De Vlaamse regering heeft het watergevoelig openruimtegebied St.-Jozefsinstituut in Geraardsbergen voorlopig aangeduid op 23 november 2023.
- De voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied St.-Jozefsinstituut in Geraardsbergen werd onderworpen aan een openbaar onderzoek van 9 januari 2024 tot en met 8 maart 2024.
- De CIW heeft over de voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied St.-Jozefsinstituut in Geraardsbergen het advies ingewonnen bij de instanties, vermeld in artikel 5.6.8, § 2, eerste lid, van de VCRO.
- De CIW heeft een informatie- en inspraakvergadering georganiseerd in de vorm van een infomarkt in stadhuis van Sint-Niklaas (15 januari 2024), zaal 'Liberale Kring' te Ninove (18 januari 2024), het Vlaams Administratief Centrum van Gent (22 januari 2024) en in Cultureel Centrum De Brouwerij te Ronse (30 januari 2024).
- Tijdens het openbaar onderzoek werd advies ontvangen van de gemeente Geraardsbergen, de gecoro van de gemeente Geraardsbergen, de provincie Oost-Vlaanderen en De Vlaamse Waterweg. Daarnaast werden 4 bezwaren en opmerkingen ontvangen.
- Het team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft het plan-MER goedgekeurd op 21 mei 2024.
- De CIW heeft via schriftelijke procedure kennis genomen van de bezwarenverwerking, rekening houdend met het goedgekeurde plan-MER, en formuleerde op 24 mei 2024 een voorstel tot definitieve aanduiding op basis van de criteria, vermeld in artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, van de VCRO.
- Het advies [...] van de Raad van State, gegeven op [...], met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Het gebied 'St.-Jozefsinstituut' maakt deel uit van het Denderbekken en ligt langs de waterloop nummer O5195 van tweede categorie, genaamd Molenbeek en nabij de bevaarbare waterloop Dender en de waterloop nummer O5196 van tweede categorie, zonder naam.
- Het gebied 'St.-Jozefsinstituut' heeft een oppervlakte van 4,0 ha, en omvat de schoolterreinen van het Sint-Jozefsinstituut, wat grotendeels onbebouwd is (bos en grasland), uitgezonderd enkele verharde zones en een pad.

- Het gebied is volgens het gewestplan Aalst - Ninove - Geraardsbergen - Zottegem gelegen in een bestemming die bebouwing mogelijk maakt, met name gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut en een gebied voor ambachtelijke bedrijven en kmo's.
- Het gebied werd op 21 oktober 2014 door de Algemene Bekkenvergadering Denderbekken als signaalgebied aangeduid gezien het gebied gelegen is in effectief overstromingsgevoelig gebied en een planologisch harde bestemming heeft.
- De Vlaamse Regering keurde op 31 maart 2017 het ontwikkelingsperspectief goed voor het signaalgebied 'St.-Jozefsinstituut' om het waterbergend vermogen van het gebied te kunnen behouden.
- De overstromingsgevaarkaarten van de overstromingsgevoelige gebieden tonen dat het gebied niet fluviaal overstroomt, deels door het ontbreken van een modellering vanuit de Molenbeek (2^e cat), maar dat het gebied pluviaal overstromingsgevoelig is, voornamelijk langs de Molenbeek, ten westen van de bevaarbare waterloop Dender en ten zuiden van waterloop nummer 05196 (2^e cat). Ook zijn grote delen ten westen en noorden van het schoolgebouw overstromingsgevoelig. Voor het overgrote deel van het gebied wordt een middelgrote kans op overstromingen gemodelleerd.
- Vrijwaring van het gebied voor verdere bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.
- Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem.
- Voor het gebied en de omgeving is er een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan in opmaak, namelijk de afbakening van het kleinstedelijk gebied Geraardsbergen. De scopingnota van het planproces werd gepubliceerd, er werd nog geen plenaire vergadering ingepland. Om het gebied in afwachting van het vervolg van het lopende planproces van verdere bebouwing te vrijwaren, is een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied in uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aangewezen.
- Het grafisch plan met de aanduiding van het gebied dat met dit besluit definitief wordt aangeduid als watergevoelig openruimtegebied is opgenomen als bijlage I bij dit besluit. De toelichting en motivering is opgenomen in de toelichtingsfiche die opgenomen is als bijlage II bij dit besluit.
- De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden vrijwaart overstromingsgebieden en ondersteunt hiermee de doelstelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem structurerend te maken.
- De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied is in overeenstemming met het ruimtelijk principe in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem te beschouwen als ruimtelijk structurerend. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken. Deze natuurlijke overstromingsvlakte van de Dender ter

hoogte van het Sint-Jozefsinstituut, onderdeel van het Denderbekken, wordt door de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied gevrijwaard van bebouwing en kan verder ontwikkelen op basis van de fysische karakteristieken als waterrijk gebied.

- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. Er worden geen significante negatieve effecten op de leefomgeving verwacht. In het plan-MER worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht.
- In het gebied is geen beschermd erfgoed aanwezig. Uit de milieubeoordeling blijkt dat er geen significante effecten te verwachten zijn voor het aspect landschap, onroerend erfgoed en archeologie.
- Rekening houdend met de kenmerken van het plan, de omgeving en de uitgevoerde analyse kan geoordeeld worden dat het plan geen risico inhoudt op het veroorzaken van significant negatieve effecten op de aanwezige Habitat- en Vogelrichtlijngebieden of Bijlage III soorten van het Natuurdecreet. Voor de voorliggende aanduiding moet geen passende beoordeling worden opgemaakt. Een verscherpte natuurtoets is niet vereist.
- Er bevinden zich geen bestaande Seveso-inrichtingen in of nabij het gebied. De inplanting van nieuwe Seveso-inrichtingen is volgens de voorziene stedenbouwkundige voorschriften uitgesloten. Het opstellen van een RVR is niet vereist. Die beoordeling blijkt uit de RVR-toets van 27 juli 2023.
- De Vlaamse Regering neemt akte van de opmerking van Aquafin waarin wordt meegedeeld dat het aangeduide gebied doorkruist wordt door een VMM en Aquafin collector, alsook bovengrondse constructies.
- In de hiernavolgende paragrafen wordt ingegaan op de bezwaren, opmerkingen en adviezen die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek. De bezwaren, opmerkingen en adviezen zijn ten behoeve van de leesbaarheid omkaderd en genummerd en worden gezamenlijk behandeld voor zover ze een gelijkaardige en gelijklopende inhoud hebben of over hetzelfde onderwerp gaan. Aanpassingen die worden doorgevoerd op basis van de bezwaren, opmerkingen en adviezen worden specifiek vermeld bij de bespreking van de gegroepeerde bezwaren, opmerkingen en adviezen. Hieronder wordt eerst ingegaan op de bezwaren, opmerkingen of adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de verordenende delen van het plan: het grafisch plan. Daarna wordt per onderwerp ingegaan op bezwaren, opmerkingen en adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de niet verordenende delen van het plan.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die leiden tot aanpassingen van het grafisch plan

1. De gecoro van de gemeente Geraardsbergen vraagt om de zuidelijke grens van de contour dichter op te schuiven richting het overstromingsgevoelig gebied, in functie van uitbreidingsmogelijkheden van de aanwezige school. De school moet nog voldoende bouwmogelijkheden hebben om uit te breiden.
2. De gemeente van Geraardsbergen vraagt om de afbakeningslijn te doen corresponderen met het overstromingsgevoelig gebied, in functie van het niet-

belemmeren van de toekomstige realisatie van de bouwmogelijkheden in niet-overstromingsgevoelig gebied en de latere parking voor de aanwezige school en de buurt, alsook om rekening te houden met het voorlopige ontwerp van een parking in waterdoorlatende materialen voor de school en de buurt.

3. De bezwaarindiener geeft aan dat de contouren van het voorgenomen gebied veel uitgestrekter zijn dan wat noodzakelijk zou zijn voor de doelstelling welke beoogd worden en toegelicht worden in de nota. Een groot deel van het gebied is niet gevoelig voor pluviale overstromingen. In de brief wordt geschetst hoe de contour kleiner dient gemaakt te worden.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vragen door te verduidelijken dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze overstromingsgevoelige gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing. Een deel van de beboste zone is niet overstromingsgevoelig. Dit deel van het perceel kan uit de aanduiding gehaald worden.

In de voorschriften wordt het aanleggen, herstellen, heraanleggen of verplaatsen van openbare wegen en nutsleidingen toegelaten, voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden. Ook de afwijkingsbepalingen van art. 4.4.7 uit de VCRO blijven van toepassing.

Op basis van dit bezwaar wordt het grafisch plan aangepast. Een deel van perceel 899A wordt uit de contour van het watergevoelig openruimtegebied gehaald.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die niet leiden tot aanpassingen van het plan

4. De gecoro van de gemeente Geraardsbergen vraagt om de zone rond de aansluiting met de straat Karmelietengracht uit de contour te schrappen, in functie van de aanleg van een nieuwe parking tussen de Karmelietengracht en de Kleine Karmelietenstraat.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vraag door te verduidelijken dat de in de voorschriften het aanleggen, herstellen, heraanleggen of verplaatsen van openbare wegen en nutsleidingen wordt toegelaten, voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet overschreden worden. Ook de afwijkingsbepalingen van art. 4.4.7 uit de VCRO blijven van toepassing.

5. De provincie Oost-Vlaanderen stelt de vraag welke handelingen in het kader van wegen en nutsleidingen nog mogelijk blijven. De zinssnede "...voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het beheer van het landschap, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijke milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid." is onduidelijk. De vraag wordt gesteld wat er precies valt onder openbare veiligheid en of het nog mogelijk is om nutsleidingen in kader van aquathermie aan te leggen of

geplande fietssnelwegen te realiseren. Dergelijke zaken zouden mogelijk moeten blijven, voor zover er geen ruimte voor water wordt ingenomen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vraag door te verduidelijken dat in de voorschriften het aanleggen, herstellen, heraanleggen of verplaatsen van openbare wegen en nutsleidingen wordt toegelaten, voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet overschreden worden. Ook de afwijkingsbepalingen van art. 4.4.7 uit de VCRO blijven van toepassing. Nutsleidingen en fietssnelwegen blijven dan ook vergunbaar, mits de uitvoering gebeurt in overeenstemming met de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied. In de voorschriften het aanleggen, herstellen, heraanleggen of verplaatsen van openbare wegen en nutsleidingen wordt toegelaten, voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden. Ook de afwijkingsbepalingen van art. 4.4.7 uit de VCRO blijven van toepassing.

Dit advies vereist geen aanpassingen aan het plan.

6. De provincie Oost-Vlaanderen stelt de vraag waarom de kleinschalige infrastructuur gericht op het gebruik van het gebied voor (hobby)landbouw niet beperkt wordt, terwijl dit wel het geval is voor de andere kleinschalige infrastructuur.

7. De provincie Oost-Vlaanderen stelt tevens de vraag wat een aanduiding als watergevoelige openruimtegebied betekent voor bestaande bedrijven en eventueel aangelegde groenbuffers. Het is onduidelijk of deze groenbuffers kunnen behouden blijven binnen watergevoelige openruimtegebied of dat de groenbuffer bij een nieuwe omgevingsvergunningsaanvraag door het bedrijf moet verlegd binnen de bestemmingszone zelf. De aanduiding als watergevoelige openruimtegebied heft immers de bestemming op, terwijl bedrijven wel verondersteld worden te bufferen binnen de eigenlijke bestemmingszone.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze bezwaren door te verduidelijken dat volgens Artikel 5.6.8. VCRO binnen de watergevoelige openruimtefuncties het waterbeheer, natuurbewoud, bosbouw, landschapszorg, landbouw en recreatie nevensgeschikte functies zijn. Om de werking van bovenstaande ruimtelijke functies zoals landbouw te kunnen faciliteren wordt kleinschalige landbouwinfrastructuur toegelaten, voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet overschreden worden. Conform de typevoorschriften van 'Gemengd Openruimtegebied' wordt kleinschalige infrastructuur voor landbouw of hobbylandbouw gezien als schuilhokken, afsluitingen. Deze werken hebben een beperkte impact op de ruimte en op het waterbergend vermogen van het gebied.

Met uitzondering van verkavelingsvergunningen, blijven vergunde handelingen hun vergunde toestand behouden. Bestaande vergunde buffers kunnen met

andere woorden worden behouden, nieuwe aanvragen dienen een buffer te voorzien binnen de geëigende bestemming.

Deze bezwaren vereisen geen aanpassingen aan het plan.

8. De Vlaamse Waterweg afdeling Regio West vraagt een grenscorrectie toe te passen om geen hypotheek te leggen op adequate onderhouds-, herstellings- en vernieuwingswerken van de waterweg en aanhorigheden. Specifiek wordt gevraagd een zone van 5 meter te behouden (vanaf de oeverlijn) in zijn huidige bestemming. Bij de aanduiding van de oever als watergevoelig openruimtegebied kan niet dezelfde snelheid en efficiëntie geborgd worden in uitvoering van structurele werken of onderhoudswerken in kader van waterbeheersing en meer specifiek in het kader van de bescherming tegen fluviale overstromingen. Dit onderhoud en beheer van de waterweg is van primordiaal belang.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vragen door te verduidelijken dat aan de aanduiding als watergevoelige openruimtegebied zijn geen inrichtingswerken of andere projecten verbonden. Enkel de planologische bestemming wordt gewijzigd. Adequate onderhouds-, herstellings- en vernieuwingswerken van de waterweg en aanhorigheden zitten vervat in de voorschriften van de watergevoelige openruimtegebieden onder de functie waterbeheer. Daarnaast blijven de afwijkingsbepalingen van art. 4.4.7 VCRO voor werken van algemeen belang blijven van toepassing.

Deze bezwaren vereisen geen aanpassingen aan het plan.

9. Een bezwaarindiender stelt de vraag of de aanduiding tot watergevoelige openruimtegebied wel noodzakelijk is ter bescherming van de terreinen in kwestie. Er wordt op gewezen er op dat de school in de toekomst dit terrein zal nodig hebben om uit te breiden. De school kent nu al een kleuter, lager en middelbare school, alsook buitengewoon onderwijs. Met die belangrijke aantrekkingskracht en een groeiend aantal leerlingen zal de school uiteindelijk moeten uitbreiden.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vragen door te verduidelijken dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebied dient te worden gezien als een maatregel die onderdeel uitmaakt van een uitgebreide set van maatregelen om de gemodelleerde waterproblematiek te remediëren. Binnen het bovenvermelde kader is het dus niet wenselijk om verdere ontwikkeling in de overstromingsgevoelige zones van het St.-Jozefsinstituut in Geraardsbergen toe te staan. De Vlaamse Regering verwijst verder naar de behandelingen van de bezwaren hierboven op basis waarvan de niet overstromingsgevoelige delen van perceel 899A uit de contour van het watergevoelig openruimtegebied werden gehaald zodat een zekere uitbreiding mogelijk blijft.

Deze vraag vereist geen aanpassingen aan het plan.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011, wat de bindende bepalingen betreft.
- Het koninklijk besluit van 30 mei 1978 houdende de vaststelling van het gewestplan Aalst - Ninove - Geraardsbergen - Zottegem, en latere wijzigingen.
- De richtlijn 2000/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.
- De richtlijn 2007/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het gebied 'St.-Jozefsinstituut' in Geraardsbergen wordt definitief aangeduid als watergevoelig openruimtegebied.

De normatieve delen van dit besluit zijn hierbij gevoegd als bijlage:

1. bijlage I, het grafisch plan

De niet-normatieve delen van dit besluit zijn bijgevoegd als:

1. bijlage II, de toelichtingsfiche
2. bijlage III, het plan-MER

Artikel 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage I. Verordenend grafisch plan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'St.-Jozefsinstituut' in Geraardsbergen.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage II. De toelichtingsfiche

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'St.-Jozefsinstituut' in Geraardsbergen.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage III. Het plan-MER

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'St.-Jozefsinstituut' in Geraardsbergen.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR